

EU-Seminaari Kittilässä

5. eurooppalainen henkilösuo- jainseminaari

Kittilä 4. – 6.12.2000

Seminaarin tarkoituksena oli työstää Euroopan Neuvoston Direktiivin 21 Joulukuuta 1989 II liitteen tarkistusta (89/686/EEC). Direktiivi käsittelee kaikkia henkilösuojaimia, kuten turvajalkineet, kypärät, suojapuvut, kuulosuojaimet, pelastusliivit, jne.

Yhdistykseltämme pyydettiin edustusta seminaariin. Hallitus päätti lähettää kaksi edustajaa, jotta erikoiskokoisten asiaa ajattaisiin molemmissa työryhmissä. Työryhmä 1:n tehtävä oli direktiivin muutoksen tekstin ja sisällön muotoilu. Työryhmä 2 käsittelee sähköisen kaupankäynnin merkitystä henkilösuojainten kaupassa, tiedottamisessa ja muissa alaan liittyvissä asioissa. Molemmat työryhmät jaettiin lisäksi kolmeen alaryhmään toiminnan helpottamiseksi.

Jo pelkkä yhdistyksen nimen näkyminen osallistujalistassa herätti keskustelua: miksi he ovat täällä?, olisiko sittenkin mahdollista, että koko voisi aiheuttaa ongelmia?, jne. Eli jo pelkkä paikalla olo vei asiaa eteenpäin.

Työryhmä 1

Il tarkistuksen koko tekstiä käsiteltiin kolmessa alaryhmässä, joista jokainen keskittyi yhteen osa-alueeseen: 1) kylmältä suojaa henkilösuojaimet, pelastusliivit, kellunta-apuvälineet, sukelluspuvut ja kuumuudelta ja tulelta suojaavat henkilösuojaimet, 2) fyysisiltä riskeiltä suojaavat henkilösuojaimet (melu, säteily, mekaaniset riskit, putoaminen), ja 3) kemiallisilta riskeiltä suojaavat henkilösuojaimet (kemikaaleja kestävät kassineet, suojavaatetus ja hengityssuojaimet).

Liisa Lavi-Eskelinen osallistui työryhmä 1:n työskentelyyn. Ajatus esimerkiksi siitä, että naisille sopivia (lesti, naisellisuus) turvajalkineita pitää ollaa myös kokoa 41 suurempia tai että pienten naisten jalka voi aivan hyvin olla pienempi kuin kokosarjojen aloituskoko 36 oli outo useimmille osallistujille. Varsinkin puhuttaessa henkilösuojaimista on tärkeää ettei väärrän kokoinen suojain aiheuta vaaraa sen sijaan, että se suojaisi käyttäjänsä. Paitsi erikoiskokoisten asian ajaminen, myös sukupuolten tasa-arvon esiin nostaminen saivat huomiota. Keskieurooppalaiset osallistujat totesivat, että tasa-arvon ihanne ja ajattelutapa eivät vielä ole sisäistyneet niin hyvin kuin pohjoismaissa. Liisan ansiota on, että kelluntavälineiden pitää kannattaa myös naisia pinnalla niissäkin maissa joissa eri sukupuolille on eri persoonapronominit. Asia voi tuntua pieneltä, huvittavalta ja jopa turhalta, mutta sillä on kauaskantoinen merkitys. Näin direktiivivalmisteluun tuotiin ajatus siitä, että kaikki mahdolliset käyttäjäryhmät on otettava huomioon. Liisa ajoi myös vaatimusta siitä, että valmistajat pitää

velvoittaa valmistamaan myös erikoiskokoja. Muutosta ei tehty perusteella, että sehän on jo sanottu tässä. Dr Roderick lan Woods Cambridgen Yliopistosta esitti Liisan ehdotusta kannattavan eriväy mielipiteensä. On toisaalta ymmärrettävää, ettei direktiivitekillä voida suoraan määrätä valmistajia valmistamaan jotakin tiettyä, vaan vaatimusten on oltava yleisemmällä tasolla. Seuraavassa ehdotettua direktiiviteksiä – hyvä, että edes näin.

1.3.1. Sopivuus käyttäjän ominaisuuksiin

*Suojain pitää suunnitella ja valmistaa siten, että se on helposti asetettavissa oikeaan asentoon ja se pysyy paikallaan ennakoitavissa olevan käyttötarpeen ajan, muistaen ympäristötekijät, käytettävät liikeradat ja vartalon asennot. **Tämän saavuttamiseksi pitää suojainten olla sovitettavissa kaikilta ominaisuuksiltaan käyttäjän ominaisuuksia vastaaviksi esimerkiksi riittävällä kiinnityksellä ja säätömahdollisuuksilla tai riittävän kattavalla kokovalikoimalla kaikille vartalotyypeille ja molemmille sukupuolille.***

3.4. Prevention of drowning (lifejackets, buoyancy suits and compensators) PPE designed to prevent drowning must be capable of returning to the surface as quickly as possible, without danger to a person's health, a user who may be exhausted or unconscious after falling or jumping into water (a liquid medium), and of keeping a person afloat in a stable backwards position which permits breathing while awaiting help.

Määrite "a person" (henkilö) korvaa aikaisemmin käytetyn "a man" (mies) termin. Muutos sisältää ajatuksen paitsi molemmista sukupuolista, myös lapsista.

Työryhmä 2

Ari-Jukka Eskelinen oli yhdistyksemme edustaja työryhmä 2:n luokitus- ja standardisointilaitosten alaryhmässä. Muut alaryhmät olivat valmistajat ja viranomaiset. Alaryhmän valinta ei ollut yksiselitteistä, mutta valinta osoittautui hyväksi.

Ryhmätyön ensimmäisenä tehtävänä oli selvittää sähköisen viestinnän, lähinnä Internetin, käyttöä markkinavalvonnan työkaluna. Keskustelun alussa tuntui, etteivät luokitus- ja standardisointilaitokset voi auttaa markkinavalvontaa tietoverkkoympäristössä. Yhdistyksemme edustaja ehdotti yhden keskustietopankin perustamista. Ehdotus oli aluksi kovassa vastatulessa: miksi kukaan halua antaa tietoa sinne, kuka sitä ylläpitäisi, kuka maksaa ylläpidosta, kuka maksaa tietojen toimittamisesta, jne. Keskustelun edetessä järjestelmän tarjoamat edut alkoivat hahmottua ja niin ehdotus tietopankista kirjattiin ryhmän tuloksiin.

Etenkin erikoiskokoisten kannalta kaikki hyväksytyt suojaimet kattava tietopankki on merkittävä parannus. Henkilö tai

työnantaja voi yhdestä Internet-osoitteesta löytää kaikki hyväksytyt suojaimet ja niiden valmistajien yhteystiedot ja linkit valmistajien kotisivuille. Jos tuotetta valmistetaan eri kokoisena, hyväksynnän yhteydessä valmistaja ilmoittaa luokituslaitokselle myös sen kokovalikoiman jolle hyväksyntä haetaan ja sen haluako valmistaja hyväksynnän lisäksi kattavan mitatilaustuotteet. Eli kunhan järjestelmä saadaan toimivaksi, loppuu turhauttava soittelu ja juokseminen esimerkiksi sopivien turvajalkineiden perässä. Tietenkin jää ratkaistavaksi vielä ongelmia kuten kokomerkintöjen standardisointi.

Sähköinen kaupankäynti merkitsee sitä, että maantieteellinen asemamme ei rajoita tuotteiden saatavuutta enää samassa määrin kuin aikaisemmin. Internetin tarjoamasta informaatiokaakoksesta ei ole kuitenkaan helppoa löytää etsimäänsä. Tähän tarjoavat julkishallinnon tai vastaavat kootut tietopankit tarjota huomattavaa helpotusta. Niissä voidaan tuotetietojen lisäksi antaa tietoa tuotteiden valintaan mahdollisesti liittyvistä laeista, määräyksistä tai yleisistä seikoista.

Valmistajien edustajat olivat alussa hie man varauksellisia delegaatiotamme kohtaan. Etenkin tässä kohtaa koulutuksestamme oli apua, kun suunnittelijoina saatoimme ymmärtää asiaa myös valmistajien kannalta katsottuna. Hetkittäin melko kiihkeidenkin keskustelujen jälkeen valmistajien edusmies totesi vapaasti käännettynä, että meidän olemmekin samassa joukkueessa.

Varsinaisen työskentelyn ulkopuolellakin meille riitti vientii. Ensimmäisen päivän iltana oli vapaamuotoiset illanistujaiset. Suurin osa porukasta oli toisilleen tuttu jo edellisistä seminaareista, mutta sehän ei haitannut. Mielenkiintoisimmat keskustelut sinä iltana kävimme kahden britin kanssa. Toinen heistä työskentelee luokituslaitoksessa. Hän kertoi siitä, että tuotehyväksynnän voi hakea tietyn kokovalikoiman lisäksi myös "built to fit" – tuotteille (mittatilaus). Useimmat valmistajat joko eivät tiedä sitä tai sitten he eivät halua tehdä erikoismitoituksella. Saimme muuten selville mitä Joulupukki tekee muun ajan: hän on professorina Cambridgen Yliopiston Teknisten Palvelujen suojavaatetutkimusyksikössä. Hän oli meidän lisäksi oikeastaan ainoa kuluttajan asiamies seminaarissa. Dr Woods on itse melko lyhyt, joten erikoiskokoisten ongelmat ovat hänelle tuttuja. Karismaa hänellä on sitten vaikka keskimittaisille jakaa.

Toisena iltana oli sitten "virallisempi" illallinen. Pöytäseurueessamme ei valmistajien edustajia, hallinto ja työturvallisuuksväkeä. Jossain vaiheessa iltaa Alain Mayers istahti seuraamme. Hän on projektijohtaja INRS:ä (Ranskan kansallinen tutkimus ja turvallisuusinstituutti) ja esittelee direktiivimuutoksen suoraan komis-

Jatkuu takakannessa